

Verbinding op de ijsbaan, kan dat nog?

JACOB HAAGSMA

LEEUWARDEN Tryater maakt met *Under wetter* een grootschalige locatievoorstelling over de toekomst van de Friese ijsbanen en dus over het klimaat. Volgend jaar in Warga en op Oerol.

Het IPCC-klimaatrapport dat afgelopen zomer verscheen zegt het, de klimaatwetenschappers die Tatiana Pratley, artistiek leider van Tryater en regisseur van deze voorstelling, en haar team raadpleegden zeggen het. Het eerste wat Friesland merkt van de klimaatverandering is: geen ijs meer, geen echte winters. „Dat fiele wy no al.”

Maar de ijsbanen lopen 's winters wel onder water. En zowat elk Fries dorp heeft er wel een. Wat moet je er dan nog mee, met die terreinen die bij flinke vorst juist iedereen samenbrengen? „De notaris, de bakker, de puitsjeskepper. En elkenien helpt inoar. Iis ferbynt, hoe dogge wy dat as der aanst gjin iis mear is?”

Under wetter is een van de grotere projecten van cultuurmanifestatie Arcadia volgend jaar en het maakt deel uit van de programmalijs *Iis*. Deze voorstelling speelt in het nu en in de nabije toekomst: over een jaar of vijftien. Het is ook het verhaal van een boerenfamilie, de Kingma's, van wie het stuk land eigenlijk is.

Moet die ijsbaan gebruikt worden als wisselgeld voor de toekomst van dat boerenbedrijf? Ook de plek van de ijsbaan in het dorp en de reacties van de bewoners komen aan bod.

Maar Pratley wil het ook weer niet te zwaar maken. Er is ook ruimte voor liefdesperikelen en voor de lach. „Sa'n grut ûnderwerp kinst allinne mar ta leven bringe ast it werkenber makkest en ferskate perspektiven sjen litst. Mei humor.”

Het wordt in alle opzichten een grootschalige voorstelling. Er is elke avond plek voor zo'n 700 bezoekers rond de ijsbaan. Ook de dansers van Ivgi & Greben, het nieuwe, professionele Leeuwarder dansgezelschap, komen eraan te pas.

„Reedriden is fansels hiel fysyk. Yn sa'n goreografy kinst dat gefoel ek krije. En it is in oare wize om de tematyk sjen te litten.” Aanvullend op die professionele dansers komen er per voorstelling zo'n 10 tot 15 amateur-bewegers aan te pas – daarvoor wordt in januari geworven. Dat moeten mensen zijn van uiteenlopende leeftijden. Net als op de ijsbaan, in tijden van strenge vorst.

Die amateurs zullen niet alleen schaatsbewegingen maken. „It stik hat fiif dielen, elts mei harren eigen bewegingstaal. Ik sjoch foar my hoe't dy amateurs, de dûnsers fan Ivgi & Greben en de spilers neist inoar harren bewegingskwaliteiten sjen

'Ik hoopje dat it echt oer ferbining gean mei'

litte. Dat it hiele libben foarby lûkt.”

Sytze Pruiksma schrijft de muziek voor een ensemble van één trompettist en zes trombonisten – die moeten ook nog gezocht worden. Een ongewone bezetting, met goede redenen. „Wy ha echt socht nei watfoar klankkleur dizze foarstelling nedich hat. Dit ferwiist nei de fanfare, de hoempapa dy'tst faak by sa'n ijsbaan hearst. Mar ek nei it lûd fan de wyn en fan de wrâld ûnder wetter.”

Under wetter wordt van 12 tot en met 28 mei en daarna weer van 28 juni tot en met 9 juli gespeeld op de ijsbaan van Warga. Daartussendoor trekt het hele circus naar Oerol op Terschelling, waar men van 10 tot en met 19 juni speelt op Molkenbaks Plak tussen Lies en Formerum. Geen echte ijsbaan trouwens, „mar it sjocht der dan wol sa út.”

Het team koos voor Warga nadat ze zo'n veertig ijsbanen hadden gekeurd. Deze was het meest geschikt: redelijk vlak „en wy woene hiel graach in boerepleats flakby.”

Onder andere Tamara Schoppert, Rogier in 't Hout, Lourens van den Akker, Mattheus Douwes, Gonny Gaakeer, Ayisha Siddiqi en Lieke Venema spelen mee. Pratley bedacht het concept en de tekst is van Wessel de Vries, net als bij haar voorstellingen *Part-time paradise* en *Nacht*.

Net als in die voorstellingen is er ook hier ruimte voor humor, zegt ze, maar laten we de urgentie van het thema niet vergeten. „Ik ha der hiel lang oer neitocht hoe't wy dy urginsje sjen litte kinne. Ik hoopje ek dat it echt oer ferbining gean mei.”

Tamara Schoppert, hier vast in een boerencontext, speelt een van de hoofdrollen in *Under wetter*.

FOTO TRYATER/CRISTINE BARENS